

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Den moderne Samfundsudvikling har i flere Lande medført et meget stort Behov for Hjælp til Hjem, hvor Husmoderen paa Grund af Sygdom eller andre Omstændigheder for en Tid bliver uarbejdsdygtig. Samfundet har i saadanne Tilfælde en væsentlig Interesse i, at saadanne Hjem, der pludselig berøves Husmoderens Arbejds-kraft, faar midlertidig Hjælp, saa Hjemmet ikke opløses. En midlertidig Hjælp kan i mange Tilfælde muliggøre det for Husmoderen at genvinde Helbred og Kræfter uden at forlade Hjemmet og uden at sende Børnene bort fra dette. Ogsaa samfunds-økonomisk set har en effektiv Hushjælp stor Betydning, idet denne forholdsvis billige Form for Hjælp i mange Tilfælde kan forebygge Hjemmets Opløsning ved Husmoderens Indlæggelse paa Hospital og Børnenes Anbringelse m. v. uden for Hjemmet.

En Hushjælp af denne Karakter har allerede gennem nogle Aar været praktiseret i København og adskillige Købstæder som Beskæftigelsesforanstaltning, idet Ordningen har været organiseret overvejende ved privat Initiativ med økonomisk Støtte fra Arbejds- og Socialministeriet. I andre Lande er noget lignende gennemført, og det har overalt vist sig, at Foranstaltningerne har imødekommet et meget stort Behov og er blevet et værdifuldt Supplement til Social-lovgivningen.

Om Forholdenes Udvikling paa dette Omraade i Sverige kan oplyses følgende:

I Stockholm oprettedes i 1924 af private et Kontor for „Social hemhjælp“. Fra 1928 fik Kontoret kommunalt Tilskud og er siden helt overtaget af Kommunen.

I 1943 gennemførtes en Lov om „Statsbidrag till social hemhjælpsverksamhet“. Der har under den herefter gennemførte Ordning været stor Interesse for at faa Husmoderafløsning indført ogsaa i Landbohjemmene, hvor det kan være katastrofalt, naar Husmoderen ikke er arbejdsdygtig. Husmoderafløseren bor her som Regel i Hjemmet.

De svenske Hjem betaler for Hjælpen efter Skalaer fastsat i Forhold til Hjemmets Aarsindtægt og Antal Familiemedlemmer, saaledes at hvis f. Eks. en enlig

Person med ca. 3 000 Kr. i Aarsindtægt betaler fuld Dagløn, vilde en Familie paa 9 Medlemmer maaske først med en Aarsindtægt paa ca. 9 000 Kr. eller derover betale den fulde Dagløn og f. Eks. en Familie med 6 Familiemedlemmer og en Aarsindtægt paa ca. 5 000 Kr. intet betale.

Der lægges i Sverige megen Vægt paa Husmoderafløsernes *Uddannelse*. Krav til Uddannelse har ogsaa Betydning for Institutionens Anseelse. Kvinder mellem 25 og 45 Aar, der har mindst 5 Aars Praksis i husligt Arbejde, kan nøjes med et *kort Kursus* (3 Maaneder). Der er uddannet henved 800 paa Socialstyrelsens *korte Kursus*, heraf en Del Enker og fraskilte. Kvinder under 30 Aar kan optages paa *lange Kursus*. Lange Kursus har været praktiseret i over 20 Aar paa Hemsysterskoler eller Husholdningsskoler.

Om den i Danmark praktiserede midlertidige Ordning kan følgende oplyses:

Der er indført Husmoderafløsning i 66 Byer uden for København.

I København er nu beskæftiget ca. 400 Husmoderafløser. I Aaret 1942 ydedes der i København Hjælp til ca. 900 Hjem med gennemsnitlig 106 Timer i hvert Hjem. I 1943 ydedes Hjælp til 2 200 Hjem med gennemsnitlig 120 Timer i hvert Hjem, og i 1944 ydedes Hjælp til 4 300 Hjem med et gennemsnitlig Timetal paa 113.

Den midlertidige Ordning har indskrænket sig til at søge Hjælp fremskaffet til visse Kategorier af mindrebedemlede Hjem, der ikke har Raad til at holde huslig Hjælp, og i saadanne Tilfælde vederlagsfrit eller mod en mindre Betaling. De indvundne Erfaringer har vist, at Ordningen virker bedst — og Kravene begrænses passende —, naar der erlægges en Betaling for Hjælpen, selv om Betalingen er ganske lav. Efterhaanden som Forholdene bliver vanskeligere og vanskeligere for Hjemmene i Almindelighed med Hensyn til at faa sædvanlig huslig Medhjælp, bliver det mere paakrævet at organisere nye Former for huslig Hjelpevirksomhed, og Adgangen til at faa Husmoderafløserer bør derfor sikkert staa aaben ogsaa for mere bemidlede Hjem.

Nærværende Lovforslag bygger da ogsaa herpaa. Det foreslaas, at Husmoder-